

Nederlands-Vlaamse Wetenschapsdagen Palliatieve Zorg

Bruggen bouwen en grenzen verleggen

9 en 10 oktober 2025

Van der Valk Hotel, Houten

Meer informatie: www.palliatief.nl

Donderdag 9 oktober 2025

09:00 09:30 Ontvangst en registratie

09:30 09:40 **Opening**

09:40 10:15 **Spreken is zilver, zwijgen is goud? Omgaan met verschillende informatiebehoeften in de context van sociaal-culturele diversiteit**

Dr. Liesbeth van Vliet, universitair Docent, Universiteit Leiden en Dr. Annemarie Samuels, universitair Hoofddocent, Universiteit Leiden

10:15 10:30 **Beste abstracts: Het effect van een dyadische, psycho-educatieve interventie in verschillende sociaaleconomische groepen. Bevindingen van de internationale DIAdIC trial**

Evi Bakker (Erasmus MC)

10:30 11:00 Koffie/ thee pauze

11:00 12:30 1e ronde parallelsessies

Parallelsessie 1: Workshop

11:00 12:30 **Wat als patiënten niet alles willen weten? Cultuursensitief informeren in de palliatieve zorg**

Liesbeth van Vliet, Annemarie Samuels en Lara Gröschel

Parallelsessie 2: Kinderen en jongeren

11:00 11:15 **Culturele en religieuze aspecten van proactieve zorgplanning binnen de kinderpalliatieve zorg: een systematische review**

Liselotte Mahieu (Erasmus MC)

11:15 11:30 **Versterken van interdisciplinaire samenwerking in de kinderpalliatieve zorg: lessen uit een participatief actieonderzoek in drie regio's**

Maureen Kemna (UMC Utrecht)

11:30 11:45 **Meningen en ervaringen van artsen met palliatieve sedatie bij kinderen: een vergelijkende studie tussen Nederland en België**

Laure Dombrecht (End-of-Life Care Research Group VUB/Ugent)

11:45 12:00 **Training in proactieve zorgplanning: de brug tussen kind, gezin en zorgverleners – pre- en post-training vragenlijstonderzoek naar kennis, attitude en vaardigheden onder zorgverleners**

Julie Brunetta (Expertise Centrum Palliatieve Zorg, UMCU)

12:00 12:15 **Twee weten meer dan één: kwalitatieve analyse van consulten over transitiezorg in poliklinieken voor adolescenten met ernstige meervoudige beperkingen**

Ilse Ooms (Hogeschool Rotterdam)

12:15 12:30 **Proactieve zorgplanning implementeren in de kindzorg: een onderzoeksopzet voor de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van de herziene IMPACT-methode als implementatiestrategie**
Leonie la Rondelle (UMC Utrecht)

Parallelsessie 3: Onderwijs en beleid

11:00 11:15 **Rol en positie van palliatieve zorg verpleegkundige in Nederland: een mixed method study onder palliatieve zorg verpleegkundigen en zorgmanagers**
Ingrid van Zuilekom (Saxion University of Applied Sciences)

11:15 11:30 **"Ik wil niet het verkeerde zeggen" Een fenomenologisch onderzoek naar de ervaringen van beginnende verpleegkundigen met het verlenen van palliatieve zorg**
Lotje Bagchus (Hogeschool Leiden)

11:30 11:45 **Bruggen bouwen en grenzen verleggen: De realisatie van een basisprofiel voor in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverleners**
Ingrid van Zuilekom (Saxion University of Applied Sciences)

11:45 12:00 **De praktijkgerichte onderzoeksagenda palliatieve zorg: wat zijn de relevante thema's rondom palliatieve zorg uit de Nederlandse praktijk**
Stephanie Dauphin (Hogeschool Rotterdam)

12:00 12:15 **De KennisHub palliatieve zorg: Verbinding, zichtbaarheid en implementatie van onderzoek**
Nina Stoks (UMC Utrecht)

12:15 12:30 **Evaluatie kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland; focus op bekendheid en toepasbaarheid over de zorgsettingen heen**
Engeline Kelderman (Stichting PZNL/NPPZ II)

Parallelsessie 4: Identificeren en proactieve zorgplanning

11:00 11:15 **Het effect van proactieve zorgplanning op ziekenhuisbezoeken in de laatste levensfase bij patiënten met hartfalen: een matched cohort study**
Paulieke Oosterwijk (St. Antonius Ziekenhuis)

11:15 11:30 **Verbetert het palliatief zorgregister de zorg voor patiënten in de laatste levensfase in de huisartsenpraktijk?**
Eva Bolt (Amsterdam UMC)

11:30 11:45 **Het monitoren van symptomen, wensen en behoeften in palliatieve zorg voor personen met hartfalen: Voorlopige resultaten van een scoping review**
Jeanine de Leeuw (Maastricht University)

11:45 12:00 **De toepassing van de richtlijn Proactieve Zorgplanning in de praktijk: resultaten uit de Zelfevaluatie Palliatieve Zorg**
Katrin Kochems (PZNL)

12:00 12:15 **Communicatiestrategieën om de gereedheid voor proactieve zorgplanning bij dementie te bevorderen: Een systematic review**
Vera van der Nulft (LUMC)

12:15 12:30 **Vier profielen van proactieve zorgplanning onder ouderen: resultaten van een Latent Class Analysis**
Tessa Bergman (Amsterdam UMC)

12:30 13:30 Lunch

Parallelsessie 5: Workshop

13:30 15:00 **Maatschappelijke Business case schrijven**

Parallelsessie 6: Symptoom management

13:30 13:45 **Perspectieven van oncologen op pijnbeoordeling en AI-ondersteunde automatische pijnbeoordeling bij kanker: een explorerende interviewstudie**

Marsha Kamsteeg (Erasmus MC Kanker Instituut)

13:45 14:00 **Incidentie van opioïd-geïnduceerde obstipatie: een systematische review en meta-analyse**

Kay Kistemaker (Amsterdam UMC)

14:00 14:15 **Pijn aan het levenseinde bij patiënten met kanker: prevalentie, pijnverlichting en de rol van gestructureerde pijnmonitoring**

Ellis Slotman (IKNL)

14:15 14:30 **Het effect van een geautomatiseerd computersysteem dat gepersonaliseerde medicatie**

Marte van Hylckama Vlieg (Erasmuc MC)

14:30 14:45 **Ontwikkelen en testen van een voorspellend model van symptomen voor pijn bij thuiswonende kwetsbare ouderen in de laatste levensfase.**

Suzan van Veen (ZuidOostZorg/Hanze/UMCG)

14:45 15:00 **Optimalisatie van medicatie in de laatste levensfase met behulp van een clinical decision support system (CDSS-OPTIMED)**

Iris Pot (Erasmuc MC)

Parallelsessie 7: Ervaringen en welbevinden van patiënten en naasten

13:30 13:45 **De Oog voor Naasten en Nabestaanden interventie: effect op de zorg voor naasten in zorgorganisaties**

Hinke Hoffstädt (LUMC)

13:45 14:00 **Kwaliteit van levenseinde zorg door de ogen van patiënten en naasten: het belang van continuïteit van zorg en zorg voor nabestaanden**

Moyke Versluis (IKNL)

14:00 14:15 **Interculturele co-creatie voor betere zorg in de laatste levensfase: lessen uit participatief onderzoek**

Jolanda van Omme (Avans Hogeschool)

14:15 14:30 **Ervaren welbevinden van patiënten in de palliatieve fase, de resultaten van de eerste landelijke welbevinden-meting in de palliatieve zorg in Nederland**

Nina Stoks (UMC Utrecht)

14:30 14:45 **Impact van een door verpleegkundigen geleide en een webgebaseerde psycho-educatieve interventie voor patiënten met gevorderde kanker en hun mantelzorgers: resultaten van de DIAdIC trial**

Aline De Vleminck (VUB)

14:45 15:00 **Een ethisch perspectief op inclusieve en cultureel sensitieve palliatieve zorg voor mensen met hartfalen: een scoping review**

Everlien de Graaf (Universiteit voor Humanistiek)

Parallelsessie 8: Implementatieonderzoek

13:30	13:45	Tijdige integratie van palliatieve zorg in de oncologie in Nederlandse ziekenhuizen: een haalbaarheidsstudie <i>Natasja Raijmakers (IKNL)</i>
13:45	14:00	Factoren die van invloed zijn op deprescriptie bij thuiswonende patiënten met een beperkte levensverwachting in de eerstelijnszorg: een systematische review <i>Jesse van Weelderen (UMC Utrecht)</i>
14:00	14:15	Het ontwikkelen van een evaluatiekader voor door de overheid geïnitieerde hervormingen in de palliatieve zorg: een Theory of Change-benadering <i>Louise D'Eer (UGent)</i>
14:15	14:30	Evaluatie van een Train-de-Trainer model voor de implementatie van een navigatieprogramma voor oudere mensen met kanker in zes Europese landen: een multi-methodologische evaluatie volgens het Kirkpatrick-model <i>Fien Van Campe (Vrije Universiteit Brussel & Universiteit Gent)</i>
14:30	14:45	Optimalisatie van Proactieve Zorgplanning: een multi-methods studie onder de wijkverpleging en huisartsen <i>Marieke Zwakman (Hogeschool Utrecht)</i>
14:45	15:00	Effectieve strategieën voor de implementatie van proactieve zorgplanning in de oncologie: een systematische review <i>Joica Benschop (Erasmuc MC)</i>
15:00	15:30	Koffie/ thee pauze
15:30	16:05	Palliatieve zorg in de 4e fase? Benutting van het potentieel in de hele maatschappij <i>Joachim Cohen, Prof. of Public Health & Palliative Care, co-chair End-of-Life Care Research Group Vrije Universiteit Brussel</i>
16:05	16:20	Beste abstracts: Hoe belangrijk vinden patiënten kwaliteit van leven en autonomie aan het einde van het leven? Resultaten van de internationale iLIVE studie <i>Berivan Yildiz (Agora)</i>
16:30	17:30	Postersessie
17:30	18:30	Borrel
18:30	21:00	Diner

Vrijdag 10 oktober 2025

08:30 09:00 Ontvangst en registratie

09:00 09:10 **Opening dag 2**

09:10 09:45 **Cultuursensitieve zorg bij het levenseinde**

Dr. C.B.M. Hoffer, cultureel antropoloog en socioloog

09:45 10:00 **Beste abstracts: Samen palliatieve zorg Innoveren, Co-creëren en Excelleren (SPICE): Ontwikkeling van een praktijkgerichte toolbox ter versterking van interprofessionele samenwerking tussen het Palliatief Support Team en zorgverleners van hospitalisatieafdelingen**

Louana Moons (KU Leuven)

10:00 10:30 Koffie/ thee pauze

10:30 12:00 3e ronde parallelsessies

Parallelsessie 9: Workshop

10:30 12:00 **Palliatieve zorg in de 4e fase? Benutting van het potentieel in de hele maatschappij**

Joachim Cohen, Prof. of Public Health & Palliative Care, co-chair End-of-Life Care Research Group Vrije Universiteit Brussel

Parallelsessie 10: Beslissingen rond het levenseinde

10:30 10:45 **Wat maakt het leven waardevol voor volwassenen met en zonder ziekte? Resultaten van een landelijk vragenlijstonderzoek**

Iris Hartog (LUMC)

10:45 11:00 **Trends in de opvatting van ouderen over euthanasie en een zelfdodingspil: de longitudinale LASA-studie 2001-2022**

Bregje Onwuteaka-Philipsen (Amsterdam UMC)

11:00 11:15 **Levensbeëindiging in eigen regie door bewust stoppen met eten en drinken of de zelfstandige inname van dodelijke middelen: een interviewstudie met vertrouwenspersonen.**

Fenne Bosma (Erasmus MC)

11:15 11:30 **Een eerste stap richting het evalueren van de kwaliteit van palliatieve sedatie - het integreren van inzichten van naasten door middel van een interviewstudie die kwaliteitsindicatoren onthult**

Indra Albrecht (Universiteit Gent)

11:30 11:45 **Verschuiven de grenzen? Onderzoek naar oorzaken van de toename in verzoeken om euthanasie in Nederland volgens SCEN-artsen**

Roeline Pasman (Amsterdam UMC)

11:45 12:00 **Besluitvorming over antistolling in de laatste levensfase: diepte-interviews met zorgverleners (het OPTIMA-onderzoek)**

Marte van Hylckama Vlieg (Erasmus MC)

Parallelsessie 11: Het psychische, sociale en spirituele domein

10:30 10:45 **Ondersteuning voor ouderen met kanker aan huis: wat doet een getrainde vrijwilliger? (EU Navigate)**

Iris Beijer Veenman (Amsterdam UMC)

10:45 11:00 **Van een sociospirituele naar een multidimensionele benadering van lijden in de palliatieve zorg: brug tussen dimensies, disciplines en domeinen**

Tom Lormans (UMC Utrecht / Zinzia Zorggroep)

11:00 11:15 **Samenwerking tussen zorg en welzijn in de palliatieve fase: interventies voortkomend uit de leerwerkplaatsen Léven tot het einde**

Cemre Açıkgöz (Amsterdam UMC)

11:15	11:30	Identificatie van naasten met risico op het ontwikkelen van Prolonged Grief Disorder symptomen: Een cross-sectioneel onderzoek <i>Charlotte Boven (UZ Gent)</i>
11:30	11:45	Versterking van regionale en lokale samenwerking tussen formele en informele zorg- en welzijnsorganisaties voor mensen in de laatste levensfase en hun naasten – via proeftuinen <i>Lieneke Glas (Amsterdam UMC)</i>
11:45	12:00	Behoeften van patiënt en professional in het gebruik van het Utrecht Symptoom Dagboek - 4 Dimensioneel <i>Tom Lormans (UMC Utrecht / Zinzia Zorggroep)</i>

Parallelsessie 12: Identificeren en proactieve zorgplanning

10:30	10:45	Proactieve zorgplanning in het laatste levensjaar van patiënten met uitgezaaide kanker: longitudinale resultaten uit de eQuiPe studie <i>Kirsten de Laat (IKNL)</i>
10:45	11:00	Signaleren en markeren van palliatieve zorgbehoeften in de thuiszorg: een knelpuntenanalyse onder huishoudelijk, welzijns-, en zorgmedewerkers <i>Lois Witteveen (Amsterdam UMC)</i>
11:00	11:15	Conceptualisering van levenseindecommunicatie door verpleegkundig professionals als onderdeel van proactieve zorgplanning met ouderen: een focusgroep studie met meerdere disciplines <i>Fran Peerboom (Zuyderland & Universiteit Maastricht)</i>
11:15	11:30	Ervaring, kennis en opvattingen over markering en proactieve zorgplanning: resultaten van een peiling onder professionals werkzaam met mensen in de palliatieve fase <i>Laurien Ham (Stichting PZNL)</i>
11:30	11:45	Een proactief zorgplan doet er toe <i>Carolien Burghout (Jeroen Bosch Ziekenhuis)</i>
11:45	12:00	"Een brug naar passende zorg: Waarom palliatieve en terminale patiënten niet thuis of in een hospice, maar in het ziekenhuis overlijden" <i>Berdine Koekoek (Netwerk palliatieve zorg en centrum voor levensvragen Oost-Veluwe)</i>

12:00 12:45 Lunch

Parallelsessie 13: Workshop

- 12:45 14:15 **Cultuursensitieve zorg bij het levenseinde in de praktijk: het Culturele Interview**
Dr. C.B.M. Hoffer, cultureel antropoloog en socioloog

Parallelsessie 14: Implementatieonderzoek

- 12:45 13:00 **Leren en verbeteren in de palliatieve zorg door hergebruik van routinematig verzamelde data**
Christine Cramer-van der Welle (Stichting PZNL)
- 13:00 13:15 **Complementaire zorg in palliatieve zorg: een realist review**
Els Derksen (Hogeschool Rotterdam)
- 13:15 13:30 **Contextgerichte zorg voor palliatieve patiënten: barrières en kansen in de klinische praktijk**
Linda Modderkolk (Radboudumc)
- 13:30 13:45 **Studieprotocol van een pilot cluster-RCT met procesevaluatie gericht op de implementatie en haalbaarheid van een interventie om potentieel vermijdbare ziekenhuisopnames vanuit woonzorgcentra te verminderen**
Kim de Nooijer (Vrije Universiteit Brussel (VUB))
- 13:45 14:00 **Het optimaliseren van de kwaliteit van leven van patiënten met ongeneeslijke kanker: een protocol voor het implementeren van systematische symptoommonitoring (OPTIMISM)**
Melissa van de Wetering (UMC Utrecht)
- 14:00 14:15 **Integratie van palliatieve zorg bij gevorderde COPD: perspectieven van patiënten, mantelzorgers, en zorgverleners**
Marie Van de Walle (Universiteit Gent)

Parallelsessie 15: Integratie en samenwerking in de zorg

- 12:45 13:00 **Ziekenhuisbrede integratie van palliatieve zorg en transmurale samenwerking: ontwikkelingen van 2014-2023**
Sytske Wiegersma (IKNL)
- 13:00 13:15 **Overwegingen bij het (niet) insturen van patiënten naar het ziekenhuis in (on)verwachte acute situaties: een focusgroepstudie onder zorgverleners**
Cindy Cardol (Nivela)
- 13:15 13:30 **Interprofessioneel samenwerking in PaTz-groepen: Een brug tussen huisartsen, verpleegkundigen en paramedici**
Sonja van der Sluis (Hogeschool Saxion Gezondheidsbevordering en passende zorg)
- 13:30 13:45 **Palliatieve zorg integreren in hartfalenzorg: Onderzoeksprotocol voor de internationale ontwikkeling, evaluatie en implementatie van de RAPHAEL-zorgbenadering**
Esmée Brave (UMC Utrecht)
- 13:45 14:00 **Integratie van palliatieve zorg in Vlaamse ziekenhuizen: Een multicentrisch surveyonderzoek naar de organisatie van Palliatieve Support Teams en hun samenwerking met zorgverleners van hospitalisatieafdelingen**
Louana Moons (KU Leuven)
- 14:00 14:15 **Passende Zorg in de laatste levensfase: samenwerking in een context van gefragmenteerde informatievoorziening**
Estella Posthuma (Erasmus Universiteit)

Parallelsessie 16: Palliatieve zorg in de samenleving

12:45	13:00	Co-creatie van een publieke campagne strategie om onwetendheid, misverstanden en stigma rond palliatieve zorg te doorbreken <i>Marjolein Matthys (Universiteit Gent)</i>
13:00	13:15	Zorgen voor later? Exploratief onderzoek naar zorgen voor onze digitale gegevens en identiteit na de dood <i>Erica Witkamp (Hogeschool Rotterdam)</i>
13:15	13:30	Palliatieve interculturele zorg en samenwerking in de wijk: een interviewstudie naar ervaringen van diverse stakeholders <i>Jolanda van Omme (Avans Hogeschool)</i>
13:30	13:45	Sociaaleconomische verschillen in behandelpatronen en overleving bij patiënten met een gemetastaseerd melanoom <i>Gwen de Jong (IKNL)</i>
13:45	14:00	Ontwikkeling van een conceptueel causaal model voor Death Literacy: resultaten van een scoping review en expertenbevraging <i>Astrid Verhue (VUB)</i>
14:00	14:15	Starten van een compassionate community: exploratie van de ervaringen van stakeholders met het mobiliseren van assets in de buurt <i>Sabet Van Steenberghe (Universiteit Gent)</i>
14:20	14:55	Een gezondheidseconomisch perspectief op palliatieve zorg <i>Prof.dr. Xander Koolman, Sectiehoofd gezondheidseconomie, Vrije Universiteit, Amsterdam</i>
14:55	15:10	Presentatie winnaar postersessie
15:10	15:30	Afsluiting